

Motion till riksdagen 2025/26:1520

av Emma Ahlström Köster (M)

Utvärdering och förtydligande av religionsfrihetens gränser för att motverka normkollisioner och värna det öppna samhället

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utvärdera och förtydliga hur religionsfriheten ska tolkas i relation till andra grundläggande fri- och rättigheter, i syfte att säkerställa att Sverige förblir ett öppet, jämställt och fritt samhälle för alla, genom att slå fast att Sveriges samhällsgemenskap bygger på en gemensam värdegrund grundad i demokrati, jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utreda och presentera en nationell strategi för värdegrund och samhällsgemenskap kopplad till integration och medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att skärpa kraven i medborgarskapsprövningen till att omfatta kunskap om demokrati, jämställdhet och barns rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att säkerställa att kommuner och myndigheter har tydliga verktyg och mandat att förebygga och ingripa mot hedersrelaterat våld, religiöst förtryck och parallella normsystem som strider mot svensk lag och värdegrund, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka undervisningen i demokrati i skolan och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att regelbundet följa upp och redovisa ungas attityder till demokrati och auktoritära styrelseskick samt vid behov vidta åtgärder och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i EU-samarbetet ska se över möjligheten att verka för en gemensam värdegrundsstrategi, liknande de satsningar som genomförts i exempelvis Danmark och Finland, för att möta integrationsutmaningar och värna frihet och fred, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige har under lång tid varit ett land som erbjuder en fristad för människor som flyr undan förföljelse, religiöst tvång och hedersrelaterade strukturer. Många judar, muslimer, kristna, kurder och andra har sökt sig hit just för att kunna leva fria från religiöst eller kulturellt förtryck. Vår grundlag ger ett starkt skydd för religionsfriheten, och detta är en av hörnstenarna i vårt öppna samhälle.

Men friheten att tro och utöva sin religion kan aldrig innebära en rätt att begränsa andras fri- och rättigheter. Religionsfrihet är i grunden en individuell rättighet, inte en kollektiv möjlighet att inskränka barns eller kvinnors livsval. När hedersnormer eller starka religiösa krav ges utrymme i det offentliga rummet – exempelvis genom köns-segregering i skolans idrottsundervisning eller påtryckningar kring klädval – riskerar vi att legitimera just de normer som människor har flytt från. På så sätt sviker vi både dem som sökt frihet i Sverige och de värden som bygger vårt samhälle.

Internationellt finns olika sätt att hantera denna balans. I Kanada betonas religionsfrihet och mångfald, men kompletteras med principen om reasonable accommodation – att religiösa behov ska tillmötesgå så länge det inte innebär orimliga konsekvenser eller inskränker andras rättigheter. I Storbritannien skyddas religiösa uttryck av lag men kan begränsas om de strider mot säkerhet, arbetsmiljö eller jämställdhet. I Danmark och Frankrike har man gått längre och infört förbud mot heltäckande slöjor i offentliga miljöer, med motiveringen att samhällsgemenskap, igenkänning och jämställdhet måste väga tyngre än rätten att bära ansiktstäckande religiösa plagg.

Sverige har hittills valt en mycket generös tolkning av religionsfriheten, vilket lett till att myndigheter och skolor ofta gör eftergifter för starka religiösa normer. Intentionen har varit inkludering, men följderna kan bli att skillnader förstärks och att särskilt flickor och kvinnor förlorar den frihet som skulle garanteras dem. För att Sverige fortsatt ska vara ett öppet och fritt land för alla behöver vi nu ompröva och förtydliga hur religionsfriheten ska tillämpas i förhållande till andra grundläggande rättigheter.

Moderaterna menar att integration inte bara handlar om arbete och språk, utan också om värderingar. Ett samhälle som inte vågar stå upp för sina principer riskerar att urholkas. För att Sverige ska kunna vara ett land där människor med olika religioner och bakgrunder lever sida vid sida i fred, måste vi försvara den svenska modellen som bygger på frihet, demokrati och jämställdhet.

Emma Ahlström Köster (M)